

Joensuun luontoselvitykset vuonna 2023: Vehkalahden uimaranta – liito-oravaselvitys ja luontoarvio

Marko Nieminen

Joensuun luontoselvitykset vuonna 2023: Vehkalahden uimaranta – liito-oravaselvitys ja luontoarvio

Marko Nieminen

Sisällys

JOHDANTO JA MENETELMÄT	2
TULOKSET.....	4
JOHTOPÄÄTÖKSET	4
VIITTEET	4

Pohjakartat © Maanmittauslaitos

Valokuvat © Faunatica Oy

Kansikuva: Alueen keskiosan osin kulunutta metsikköä.

Johdanto ja menetelmät

Faunatica Oy teki Joensuun kaupungin tilauksesta asemakaavatasoisen liito-oravaselvityksen ja luontoarvion Vehkalahden uimarannan alueella (n. 1 ha) vuonna 2023 (kuva 1). Selvitysalueelta ei ole aiempia havaintotietoja erityisesti huomioitavista lajeista (Laji.fi-portaali; käytetty 18.9.2023).

Alueen läheisyydestä ei ole tiedossa aiempia liito-oravahavaintoja (Suunnittelukeskus 2002; Laji.fi-portaali [käytetty 18.9.2023]). Liito-oravan esiintymisen luotettavan selvittämisen aikaikkuna on maaliskuun puolenvälin ja toukokuun lopun välillä, kun lumet ovat ainakin pääosin sulaneet. Inventoinnin teki FT Marko Nieminen 16.5.2023. Selvitys tehtiin liito-oravan esiintymisen havaitsemisen kannalta erinomaiseen aikaan.

Liito-oravainventoinnissa selvitysalueen puustoiset osat käytiin kattavasti läpi. Rinnankorkeudelta mitattuna halkaisijaltaan yli 30 cm kuusten, haapojen ja koivujen tyvet tarkastettiin kaikki, ja sitä ohuemmistakin osa. Positiivisista havainnoista kirjataan sijainti, puulaji, puun halkaisija, mahdollinen pesintään kelpaava kolopuu/risupesä/pönttö ja papanoiden määrä. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittelyssä noudatetaan ympäristöministeriön ohjeistusta (Nieminen 2017).

Luontoarvion teki FT Marko Nieminen 16.5.2023. Siinä arvioitiin yleisesti kohteen luontoarvoja sekä EU:n luontodirektiivin II ja IV liitteiden lajien ja muiden merkittävien lajien esiintymismahdollisuuksia selvitysalueella. Potentiaalisten luontoarvojen arvioinnissa keskityttiin erityisesti lakisääteisesti suojeltaviin luontotyypppeihin ja lajeihin. Lisäksi arvioitiin, tarvitseeko alueella tehdä varsinainen luontoselvitys tai lajistonselvityksiä.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti ja raja (sininen viiva).

Tulokset

Talon (ei selvitysaluetta) molemmin puolin (pohjois- ja keskiosissa) on pienet metsiköt. Talon ja rannan väli on väli nurmikkoa. Selvitysalueen eteläisin osa on nurmikkoa ja uimarantaan liittyvää avohiekkaa. Alueen keskiosassa on paikoin voimakasta kulutusta, ja aluetta on pidetty puistomaisena raivaamalla puuntaimet pois. Selvitysalueen pohjoisosassa kulutus on heikompaa eikä se ole yhtä voimallisesti hoidettu kuin keski- ja eteläosat. (Kansikuva, kuvat 2–6)

Liito-orava

Selvityksessä ei tavattu merkkejä liito-oravan esiintymisestä. Kolopuita ei havaittu. Talon molemmin puolin olevissa metsiköissä oli muutama järeä kuusi, muutoin metsiköt olivat pääosin mäntyvaltaista ja liito-oravalle olennaiset haavat puuttuivat.

Luontoarvio

Metsiköt edustavat tavanomaista luontoa. Kasvillisuusselvitystä ei selvitysajankohtana voitu tehdä, mutta ilmeistä potentiaalia uhanalaisille tai luontodirektiivin putkilokasvilajeille ei todettu.

Selvitysalueella ei ole lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikoiksi potentiaalisia rakennuksia, mutta puustoisilla alueilla voi olla lepakoiden ruokailualueita, varsinkin kun alueen keskellä sijaitseva rakennus (ei selvitysaluetta) on potentiaalinen lepakoille. Alueella ei ole elinympäristöjä muille luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) lajeille eikä arvokkaita luontotyyppejä.

Johtopäätökset

Selvitysalueella ei havaittu sellaisia luontoarvoja tai edes potentiaalisia luontoarvoja, joiden tarkempi selvittäminen olisi tarpeellista tai jotka voisivat rajoittaa maankäyttöä alueella. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti kesäaikainen kasvillisuusselvitys olisi hyvä tehdä.

Viitteet

Nieminen, M. 2017: Liito-orava (*Pteromys volans* Linnaeus, 1758). – Teoksessa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017: 48–55. Suomen ympäristökeskus.

Suunnittelukeskus Oy 2002: Penttilän osayleiskaava-alueen liito-oravaselvitys. – Raportti 27.3.2002.

Kuva 2. Selvitysalueen keskiosan hoidettua metsikköä.

Kuva 3. Selvitysalueen eteläosan puistomaista ja voimakkaasti kulunutta aluetta.

Kuva 4. Selvitysalueen keskiosan kulunutta metsikköä.

Kuva 5. Selvitysalueen pohjoisosan metsikköä.

Kuva 6. Selvitysalueen pohjoisosan luonnontilaisempaa metsikköä.